

A V G U S T

Sve je istovremeno moguće i nemoguće/ Predajte Kostajnicu/ Mač srbosjek sa šahovnicom/ Bitka za Muslimaniju/ Brane se ognjišta/ Sve spremno na oružje/ Hoće li srpski rod pristati/ Blago mirotvorcima/ Kontinuitet agresivnog imperijalističkog katolicizma/ Crna Gora mora da bude spremna da odbrani mir/ Hrvatska vlast je fitilj i opasnost za Evropu/ Dalje jezik i ruke od Cetinja/ Prijeti i apeluje za mir/ Noć koja miriše na krv/

Oružani sukobi između Srba i Hrvata - u Krajini, Baniji i Slavoniji - i dalje su bili glavna tema na stranicama "Pobjede". Na početku avgusta na prvoj strani je objavljena vijest da su jedinice kapetana Dragana u borbi za Glinu i Baniju "desetkovale armadu generala Tuđmana", dok su na trećoj, četvrtoj i petoj strani objavljeni opširniji izvještaji sa kriznih područja.¹ Tako se, recimo, saopštava da je više od 90 minuta trajao artiljerijski napad na području Osijeka, ali se iz opširne informacije ne može saznati ko je na koga pucao. Izvještaj - "Pod kišom granata", iz kojeg se malo šta može saznati, a koji ponajbolje pokazuje kako je "Pobjeda" informisala svoje čitaoce, u cjelini glasi: "Protekla noć u Osijeku i okolini bila je puna paljbe. Više od 90 minuta iz pravca sela Tenja, udaljenog pet kilometara od Osijeka, odjekivale su detonacije teških minobacačkih granata, a neki projektili su pali i u jugoistočni dio ovog slavonskog grada. Prema informacijama iz policijske uprave Osijeka, minobacačka vatra iz pravca Starog Tenja prema Novom Tenju i Osijeku trajala je od 23,25 do jedan sat poslije ponoći. Nekoliko granata palo je u gradsko naselje "Jug 2", a projektil koji je eksplodirao ispred zgrade 134 u Opatijskoj

---

¹ "Pobjeda", br. 9218, 01.08.1991, "Dragan protiv Tuđmana", str. 1.

2.

ulici, teško je povrijedio Jasnu Čović koja je smještena u opštu bolnicu u Osijeku. Od eksplozije granata u ulici Barskoj, Lovranskoj, Starigradskoj, Opatijskoj i Plitvičkoj oštećene su stambene zgrade i parkirani automobili, kaže se u saopštenju policijske uprave Osijeka. Žestoka minobacačka vatra i eksplozije granata uzbudile su stanovništvo ovog dijela Osijeka, pa su mnogi u strahu izašli na ulice. Većina je poslušala apel upućen preko Radio Osijeka, pa su se sakrili u pripremljena skloništa ili u podrume zgrada. U današnjem saopštenju policijske uprave Osijeka kaže se da su pet minuta prije ponoći iz kasarne u Vukovarskoj ulici ispaljena dva pojedinačna hica iz puške, a da su odatle 40 minuta poslije ponoći četiri projektila upućena u pravcu Novog Tenja. Iz Komande osiječkog Garnizona saopštili su da su navodi iz policijskog saopštenja “laž i dezinformacija” i da je to “još jedan od pokušaja da se vojska optuži za eskalaciju oružanih sukoba i pojačanu napetost u Slavoniji i Baranji.”² Da je na grad pucano iz teških minobacača, to znamo, kao i u koje su ulice pale granate. Ali, ko je granatirao grad koji je pod kontrolom hrvatskih snaga, to ne znamo. Ne znamo ni pod čijom je kontrolom selo odakle je granatiran Osijek, tako da je čitaocima “Pobjede” ostalo da se “dodatno” informišu.

Ništa manje napeto nije bilo ni u Krajini, gdje su Srbi, kako kažu reporteri “Pobjede”, već prihvatili parolu - “zub za zub”. U pojedinim selima vodile su se žestoke borbe, ali je sada nastupio “prividan mir”. No, kako navode “Pobjedini” novinari, “poznavaoči ovdašnjih prilika kažu da će ovih dana uslijediti nove borbe”. Nakon ove konstatacije slijedi informacija: “U gradu su jutros odjeknule eksplozije. Šta se, zapravo, dogodilo teško je znati.” Kao što se može zaključiti, “ratni izvještači” iz Knina znaju šta će se dogoditi narednih dana, ali ne znaju ništa o onome što se već dogodilo u gradu u kojemu borave ! Čak kažu da je “teško znati” šta se dogodilo, iako su već rekli da je došlo do eksplozija. Čitaocima je ostalo da čekaju sljedeći izvještaj i razjašnjenje oko “misterioznih” eksplozija (a razjašnjenja, naravno, neće biti). Do tog izvještaja moglo

---

² Isto, “Pod kišom granata”, str. 3.

3.

se pretpostaviti sljedeće: Srbi su minirali hrvatske objekte u Kninu; Hrvati su minirali srpske objekte; Srbi su minirali srpske objekte; Hrvati su minirali hrvatske objekte. Ali, da se čitaoci ne bi brinuli, novinari “Pobjede” poručuju: “Eksplozije su ovdje svakodnevna pojava, a narod je navikao da živi uz pucnjavu i pod ratnom psihozom.” Na kraju izvještaja “umirujuća”, i pomalo filofska konstatacija: “Na ovom uzavrelom području sve je istovremeno moguće i nemoguće.”³

“Pobjedin” reporter bio je i na Baniji, gdje se jedinice kapetana Dragana pripremaju za nove okršaje, sve da bi “do stabilnog mira došlo što prije”. U tom cilju, kapetan Dragan je uputio ultimatum predsjedniku Hrvatske: “Predajte Kostajnicu, ili ćemo je sravniti sa zemljom. Dajem rok za iseljenje civilnog stanovništva.” A u antrfileu ovog izvještaja informacija o “srbosjeku”: “Ustaški crnokošuljaši novijeg doba još su u svojim centrima za obuku. Osnovna lekcija im je baratanje nožem, a omiljena literatura knjiga, priručnik za Hrvate - “Kako zaklati Srbina”. Formiraju se koncentracioni logori za Srbe. Oni su dio “tajne taktike za posljednji obračun”. O tome, inače, kapetan Dragan i njegovi specijalci znaju sve. Novi ustaški crnokošuljaši su pripasali i novo oružje, mač “srbosjek” sa šahovnicom, kovan po uzoru na poznato oružje japanskih šoguna. U riznici zaplijenjenog oružja, koje su sa bojišta donijeli kninski specijalci, nalazi se i ovo sječivo. Na njemu se vide i tragovi krvi. Ko je spreman da kolje, vadi oči i masakrira, znalo se i ranije. “Srbosjek” to samo potvrđuje.”⁴

Pored područja gdje je bilo oružanih sukoba, reporteri “Pobjede” bili su prisutni i na onim područjima gdje oružanih sukoba još uvijek nije bilo, ali gdje su političke tenzije bile, barem se tako tvrdilo, dostigle kritičnu tačku. Jedno od takvih područja bio je Sandžak. Izvještaj “Pobjedinog” novinara iz Novog Pazara, provokativno naslovljen sa - “Bitka za Muslimaniju”, počinje

---

³ Isto, “Zub za zub” (M.Drašković/V.Radusinović), str. 4.

⁴ Isto, “Dragan protiv Tuđmana” (Č.Radusinović), str. 5.

4.

na sljedeći način: “Vukanovo jevanđelje iz 1202.godine, kao temelj srpske pismenosti u Novom Pazaru, niko ne pominje. Ali se pominje da je ovo, po muslimanskom kalendaru, godina 1412. a 91 samo se zbog moranja upotrebljava. A koja je godina, i kakvo je vrijeme, saznaje se iz bojnih pokliča: Sandžak u borbi za slobodu ! Bitka za državu Muslimaniju ! Ujedinito se protiv velikosrpskog terora ! Na političkom pazaru prodaje se sve. Jeftine zablude, skupe laži, pasusi političkog programa SDA i vječni Kuran, pojednostavljen...”⁵

Dva dana kasnije “Pobjeda” donosi ohrabrujuće, i nešto konkretnije, vijesti iz Slavonije: “U oružanom sukobu u Slavoniji desetine poginulih mupovaca” (nadslov), “Dalj u rukama branilaca” (naslov). Evo kako glasi izvještaj iz oslobođenog Dalja: “Slavonsko selo Dalj, sa oko 7.500 stanovnika, od juče je u rukama Srba - branilaca autonomne oblasti Slavonije, Baranje i zapadnog Srema. Danas je u Dalju relativno miran dan, sem sporadičnih pucnjava i osvajanja pojedinih zabarikadiranih kuća militantnih pripadnika HDZ-a. Život se polako normalizuje. Nova vlast “autonomne oblasti” postepeno preuzima sve vitalne funkcije, mada selo oskudijeva u lijekovima i hrani. U užem centru Dalja, kod nekadašnje policijske postaje i u samoj zgradi policije, slika je užasna. Na desetine mrtvih redarstvenika. U širem krugu, procjenjuje se u Dalju, više od osamdeset mrtvih mupovaca. Iz štaba odbrane Dalja, veli član Srpskog nacionalnog vijeća za Slavoniju, Baranju i zapadni Srem Boro Milinković, uputili smo poziv i poručili policiji u Osijeku da pošalje ljude da pakuje poginule. Oni se, međutim, još nijesu oglasili. Vjerovatno je da ćemo morati sami da se pobrinemo i uklonimo leševe sa ulica i iz zgrada u selu. Sukob je počeo, tvrdi Milinković, pošto oko 300 mupovaca, stacioniranih u Dalju, nije željelo da se preda. Oni su, kaže on, otvorili vatru i na vojsku, koja je pokušala da spriječi sukob...”⁶

Izvještaji “ratnih reportera” iz SAO Krajine imali su već uobičajeni sadržaj: Očekuje se hrvatski napad, vode se žestoke

---

⁵ Isto, “Bitka za Muslimaniju” (J.Ljubenko), str. 6.

⁶ “Pobjeda”, 9220, 03.08.1991, “Dalj u rukama branilaca” (nepotpisano), str. 3.

borbe (samo se ne kaže gdje), i uprkos svemu, Srbi se uopšte ne plaše predstojećeg napada i hrvatskog okruženja: “Ovdje su noću straže, a danju se vode borbe sa mupovcima i gardistima Hrvatske. Doslovce, svi su na nogama, jer ne smije se dozvoliti da i jedan pedalj srpske teritorije padne u hrvatske ruke. Pucnji odjekuju iz časa u čas. Brane se ognjišta, a poneki označavaju da Srbi slave i da se vesele. Istorija ih je na to naučila... Iako bez dovoljno odgovarajućeg naoružanja, ali sa velikim srcem Srbi ne uzmiču pred povampirenim ustaštvom. A ustaštvo je juče podkrijepio i Sabor Republike Hrvatske... I dok iz Slavonije stižu provjerene vijesti o velikim porazima mupovaca i redarstvenika, u Kninu i okolini, bolje reći u cijeloj Krajini, vrše se posljednje pripreme za očekujući, očajnički, napad Hrvata. Na prvi pogled život teče normalno, ali sve je daleko od toga. Ovdje je, naime, sve spremno na oružje...”⁷ Dakle, po ko zna koji put, reporteri “Pobjede” iz Knina nagovještavaju “očajnički napad” i krvavi sukob, ali za razliku od prethodnih nekoliko izvještaja u kojima su tvrdili da su Srbi dobro naoružani i da imaju elitne jedinice (Knindže i sl.), sada tvrde da su “bez dovoljno odgovarajućeg naoružanja”, ostavljeni na milost i nemilost krvožednim Hrvatima. Ovaj i brojni drugi slični primjeri manipulacija ukazuju na fenomen kolektivne amnezije, koju je, po svemu sudeći, proizvodio nacionalizam, a moguće i na nizak nivo političke svijesti u Crnoj Gori. To je i jedino objašnjenje zašto je “Pobjeda” mogla istovremeno imati ovakav sadržaj i nesmanjeni broj čitalaca, koji su, izgleda, redovno zaboravljali šta su prethodnog dana čitali. Psiholozi i politikolozi bi vjerovatno bolje od istoričara mogli da objasne ovaj fenomen.

U vezi sa navedenom tvrdnjom, zanimljiv je sljedeći primjer: U “Pobjedi” od 1. avgusta objavljen je ultimatum kapetana Dragana predsjedniku Hrvatske, da preda Kostajnicu ili će biti svađana sa zemljom. Kapetan Dragan je još velikodušno dao rok za iseljenje civilnog stanovništva. Taj njegov ultimatum mi smo već citirali. Dakle, tog dana čitaoci “Pobjede” su doznali da će “kapetan”

---

⁷ Isto, “Vrhovništvo gubi glavu” (V.Radusinović/M.Drašković), str. 4.

6.

sa svojim specijalcima napasti Kostajnicu ukoliko je Hrvati ne napuste. Razumjeli su, takođe, da su hrvatske jedinice u Kostajnici. Međutim, "Pobjeda" je samo dan kasnije, čak upadljivo objavila, da su hrvatske snage tek 2. avgusta ušle u Kostajnicu, a da je prije toga ovo bilo sasvim pusto mjesto! ⁸ Kome je i zašto kapetan Dragan upućivao onda navedeni ultimatum? Da li je taj besmisleni ultimatum imao samo propagandni karakter? Možda je kapetan Dragan namjeravao da zaposjedne opustjelu Kostajnicu, da bi kasnije, koristeći se ovim navodnim ultimatumom, mogao da priča da je porazio (nepostojeće) hrvatske snage u Kostajnici, ili da tvrdi da su mu Hrvati, plašeci se od njegove ratne vještine, predali Kostajnicu. Bilo kako bilo, Hrvati su bili brži - ušli su u opustjelu Kostajnicu i uskratili kapetana Dragana za još jednu "dobijenu" bitku. Inače, sam izvještaj u "Pobjedi" naslovljen je malo čudno - "Borbe u Kostajnici", a sve zbog toga što je u Kostajnici, koji su već zaposjeli Hrvati "bilo pucnjave, ali se ne zna kakve su posljedice". Navedeno je i to da se Kostajnica, koju je kapetan Dragan htio da "oslobodi" "nalazi na drugoj obali Une i pripada Republici Hrvatskoj". Dan kasnije, nova "pojašnjenja" o Kostajnici, iz pera novinara koji su prenijeli "ultimatum" kapetana Dragana: "Kao što smo javili, juče su snage MUP-a Hrvatske ponovo zauzele Kostajnicu. To su hrvatska sredstva informisanja iskoristila za žestoku propagandu. Sinoć su i na televiziji mahali hrvatskom šahovnicom tvrdeći da su hrvatske snage postigle veliki uspjeh i da su potjerale teroriste iz grada. A o kakvom se uspjehu radi neka posvjedoči podatak da u ovom simpatičnom gradiću u vrijeme ulaska hrvatskih redarstvenika i MUP-ovaca nije bilo ama baš ni jednog jedinog stanovnika. Srbi, odnosno, borci Sedme banijske udarne brigade, bili su na okolnim brdima pa su Hrvati, eto, tako nenadno postali "heroji", bez jednog ispaljenog metka." ⁹ Po svemu sudeći, izgleda da je to isto htio i kapetan Dragan, koji je još davao i rok za "iseljenje civilnog stanovništva" iz Kostajnice, kojeg, kako sada priznaju novinari "Pobjede", odavno u Kostajnici nema. Da li je moguće da su to otkrili

---

⁸ "Pobjeda", br. 9220, 03.08.1991, "Borbe u Kostajnici" (V.Radusinović/M.Dražković), str. 4.

⁹ "Pobjeda", br. 9221, 04.08.1991, "Privremeno primirje" (V.Radusinović/M.Dražković), str. 3.

7.

tek kada su Hrvati ušli u Kostajnicu, a da to nijesu znali u vrijeme kada su paradirali sa “velikodušnim” ultimatumom famoznog “kapetana” ? Isto tako, moglo bi se postaviti i pitanje da li su ovi novinari, u vrijeme objavljivanja “kapetanovog” ultimatumu, znali da u Kostajnici nema hrvatskih snaga ?

O novinarskoj logici ovih “ratnih reportera” može da svjedoči i jedna njihova “udarna” informacija, objavljena na prvoj strani “Pobjede”. Naime, informacija da su hrvatske policijske snage uhapsile četvoricu krajiških Srba, objavljena je pod naslovom “Rasistička ruka”, dok je u podnaslovu navedeno: “Obezglavljeni MUP-ovci čine prave pogrome nad srpskim življem u selima Krajine”.¹⁰ Dan kasnije opet alarmantno upozorenje da rat samo što nije počeo: “Danas u Krajini vlada prividan mir. Međutim, može se zapaziti i popriličan broj ljudi u uniformama koji civilnim kamionima i drugim prevoznim sredstvima odlaze ka granicama SAO Krajine. Nagovještava li ovo nove ratne sukobe, ostaje da se vidi.”¹¹

Sva ova dešavanja, kao i izrazite nesuglasice o tome da li Jugoslavija treba da postoji i kakva treba da bude, uticala su da se jedan od “Pobjedinih” komentatora, nakon svega, ozbiljno zapita: “Zašto bi se Srpstvo žrtvovalo za neku tamo njihovu TREĆU, kad im nije bila dovoljna ni ovolika srpska žrtva za onu PRVU i ovu DRUGU, obje više njihove nego srpske Jugoslavije ? Zašto braniti nečiju tuđu domovinu, a ne vlastitu otadžbinu ? Zašto se, na koncu, i Srpstvo, poput drugih naroda, ne bi našlo - na svome ? Zašto su tako opasni samo glasovi koji vode ujedinjenju srpskog naroda ? Zašto bi samo srpski narod u vlastitoj zemlji, u čije je temelje ugradio dvije svoje kraljevine i dvije svoje vojske, morao biti neravnopravan da bi drugi bili ravnopravni ? Hoće li srpski rod pristati da oni koji nikada nijesu imali ništa, od kojih su u njihovim slavnim “krunovinama” na većem glasu bile čak i njihove koze, zahvaljujući još jednoj srpskoj žrtvi i srpskoj nesreći, ponovo dobiju - sve ?”¹²

---

¹⁰ “Pobjeda”, br. 9221, 04.08.1991, “Rasistička ruka” (V.Radusinović/M.Drašković), str. 1.

¹¹ “Pobjeda”, br. 9222, 05.08.1991, “Nove obmane” (V.Radusinović), str. 4.

¹² “Pobjeda”, br. 9223, 06.08.1991, “Najskuplja srpska glava” (M.Tripković), str. 5.

8.

Svoje stavove o jugoslovenskoj krizi, njenim uzrocima, akterima i razrješenju, kao i o nekim aktuelnim pitanjima, saopštavali su u ovo vrijeme preko stranica "Pobjede" prvi ljudi vladajuće partije i nekih, njoj ideološki i politički veoma bliskih stranaka. Najprije se u "Pobjedi" od 4. avgusta aktuelnim jugoslovenskim dešavanjima pozabavio R. Krsmanović, kako je navedeno, "vođa SK-Pokreta za Jugoslaviju". U intervjuu koji je sa njim napravio novinar "Pobjede", Krsmanović je govorio o rušenju Jugoslavije, nacionalizmu, mitinzima za mir, Petrovdanskim događajima na Cetinju, o budućnosti Crne Gore... No, od svih tih tema najveća pažnja posvećena je mitinzima za mir koji su održani u Crnoj Gori i fenomenu pacifizma. Shodno tome, intervju je naslovljen "Pokriće za dezerterstvo", dok je u podnaslovu intervjuja navedeno: "Biti pacifista u ovom trenutku blisko je kapitulaciji pred fašizmom, i to, ništa manje nego 1941. Zato i ne vidim opravdanost mitinga za mir, osim eventualnog pokrića onima koji su položili oružje tokom posljednje mobilizacije rezervnog sastava JNA".¹³

Dan kasnije, o smislu i svrsi "borbe za mir" u vremenu kada se ruši Jugoslavija, a srpski narod strada, razmišljao je i S. Marović, generalni sekretar vladajuće partije u Crnoj Gori. Svoju redovnu kolumnu u "Pobjedi" naslovio je "Vlak mira", a povod za to je bio jedan predlog iz Austrije da se kroz Jugoslaviju organizuje tzv. "vlak mira". Generalni sekretar vladajuće partije je spomenuo i antiratni miting koji je održan na Cetinju, tvrdeći da je takve mitinge potrebnije organizovati tamo gdje se ugrožava mir. O svim tim održanim i najavljenim "festivalima" S. Marović razmišlja na kraju kolumne: "Da li iz tih festivala mira treba zaključiti da je pred crnogorskim narodom i crnogorskim građanima danas obaveza da prihvate sve što im se nameće od hrvatskog vrhovništva, njihovih gardi i redarstvenika, da je dužan da mirno prati stradanja srpskog naroda u Hrvatskoj, da se mimo njegove volje ruši njegova država i njemu nameću nove granice, da bi dokazao da je za mir. Da li to

---

¹³ "Pobjeda", br. 9221, 04.08.1991, "Pokriće za dezerterstvo", str. 8.

znači da na minobacače treba odgovarati kontemplacijom i gandizmom. O, bože, bojim se da mir dobija na značenju samo onda kada ga naš narod želi sačuvati za sebe i svoje potomstvo. Treba li da taj narod u miru nestane, pa da dokaže da je za mir i Evropu, za zajedništvo i dostojanstvo. “Blago mirotvorcima: oni će se sinovima Božjim zvati.”¹⁴

Svetozar Marović je nedugo zatim, dan kasnije, i u Ivangradu govorio o “borbi za mir” i uzrocima jugoslovenske krize. Evo koja su, kako tvrdi S.Marović, “dva zla” Jugoslavije (navedeno u antrfileu): “Problem Jugoslavije, korijeni tog jugoslovenskog stanja su, prije svega, dva zla: prvo zlo, uslovno rečeno, je kontinuitet agresivnog imperijalističkog katolicizma koji je Jugoslaviju doživljavao i doživljava kao jednu od staničnih i usputnih epizoda za ostvarivanje većih prostora vladavine, katoličkog interesa - vatikanske suverenosti i dominacije tog interesnog bloka. Formiranjem Jugoslavije 1918. godine, pred početak, ili pred-premijera te Jugoslavije, u znatnoj mjeri, bio je praćen scenarijima, značajnim uticajima i koncentracijom moći koju je garantovala vatikanska stolica. Drugo zlo je ambicioznost jedne militantne nacionalne politike koju je hrvatski narod prvi put definisao preko Starčevića i njegove hrvatske Stranke narodne pravde.”¹⁵

Nakon ove konstatacije da je čitav hrvatski narod svoju “militantnu nacionalnu politiku” definisao kroz program jedne stranke (koja se, uzgred rečeno, uopšte nije tako zvala), S.Marović se osvrnuo i na miting za mir koji je nešto ranije održan u Titogradu: “Devet opozicionih partija u Crnoj Gori ovih dana su formirale Građanski odbor za mir, kao da vlast i vladajuća partija u našoj republici nije za mir, ali je i logično da Crna Gora mora da bude spremna da odbrani taj mir.”¹⁶

---

¹⁴ “Pobjeda”, br. 9222, 05.08.1991, “Vlak mira” (S.Marović), str. 5.

¹⁵ “Pobjeda”, br. 9224, 07.08.1991, “Mešetari kratkih rukava” (S.Fatić), str. 5.

¹⁶ Isto.

Svoje stavove o Jugoslaviji i jugoslovenskoj krizi generalni sekretar DPS-a, Svetozar Marović, detaljnije je saopštio u dvodjelnom "Razgovoru s povodom", koji je 8. i 9. avgusta objavljen u "Pobjedi". A povod je bila njegova trodnevna posjeta italijanskoj oblasti Pulja, gdje je razgovarao sa rukovodstvima tamošnjih lijevih partija. Evo šta je u tim razgovorima S.Marović rekao o jugoslovenskoj krizi: "Jugoslovenska kriza se ne može riješiti bez uvažavanja evropskih načela. To su: prvo - pitanje mirnog i na zakonima i Ustavu ustanovljenog prava svakog građanina i naroda da rješava i odlučuje o pitanjima svoje, ne samo političke sudbine. Zatim, da se najoštrije zalažemo za obustavu i onemogućavanje dalje militarizacije, posebno nametnute od jednog režima, konkretno hrvatske vlasti, koja je učinila da se konflikt jugoslovenskih ustavnih i državnih problema pretvori u ograničena ratna sukobljavanja, sa velikom opasnošću da dobije karakter opšteg. Da se prava na samoopredjeljenje svakog naroda, ne može jednostrano i ulitativno rješavati, te da se ne mogu ignorisati pitanja kontinuiteta jugoslovenske državnosti, nepovredivosti međunarodno-pravne granice Jugoslavije i njene teritorijalne cjelokupnosti. Jugoslavija je jedino moguća kao demokratska zajednica i zato se o njenoj sudbini može jedino demokratski odlučivati, jedino može opstati kao demokratska zajednica... Danas se u Jugoslaviji vodi rat oko toga da li će Jugoslavije biti ili neće. On još nije pravi objavljeni i globalni rat, ali, on jeste rat koncepcija i nacionalnih strategija..."¹⁷

Iz daljeg teksta doznajemo da S.Marović smatra da je za jugoslovensku krizu, rat i rušenje Jugoslavije prvenstveno odgovorno aktuelno hrvatsko rukovodstvo, koje podstiče militarizaciju i nacionalne sukobe. Ono je, takođe, glavna prepreka novom političkom i demokratskom preuređenju Jugoslavije: "Postojeća hrvatska vlast sa svojim neofašizmom, tendencijama ka globalnoj militarizaciji i pokušaju prikrivenog i neorganizovanog genocida, danas je jedna od najvećih opasnosti, ne samo za

---

¹⁷ "Pobjeda", br. 9225, 08.08.1991, "Kojim putem do Evrope?" (J.Stamatović), str. 5.

jugoslovenske narode, već je i opasnost koja upozorava Evropu i zahtijeva da se na ta pitanja moderna Evropa precizno odredi...Savremena hrvatska vlast je fitilj i opasnost koja se tiče uređivanja prilika i relacija između jugoslovenskih naroda. Savremena hrvatska vlast je fitilj i opasnost za Evropu...Danas, u ime hrvatske nacionalne politike koju predstavlja i koju garantuje Hrvatska demokratska zajednica i njena vlast, na našem jugoslovenskom prostoru obnavljaju se sukobi i tragične žrtve. Obnavlja se ideologija zla i teror nad ljudima čija je istorijska i egzistencijalna "greška" što pripadaju drugom narodu i drugoj vjeri..."¹⁸

Nakon razgovora sa S.Marovićem, u "Pobjedi" je sutradan objavljen i opširan intervju sa dr B.Kostićem, potpredsjednikom Predsjedništva SFRJ. Kao i njegov partijski kolega, i dr Kostić ima slično mišljenje o uzrocima jugoslovenske krize i njenoj suštini. Takođe, i dr Kostić smatra da je Hrvatska epicentar jugoslovenske političke krize: "... Ja i sada smatram da je srpski narod na području Hrvatske suočen sa državnim terorom hrvatskih vlasti i naoružanih formacija. Otuda je, jednostavno, došao u poziciju da umjesto da živi mirni život okrenut svakodnevnim poslovima, uzme pušku u ruke i brani svoja ognjišta. I sve dok hrvatske vlasti konačno ne shvate suštinu problema i uvide svoju grešku da su podcijenili značaj srpskog pitanja na području Hrvatske, mi ćemo tamo imati napregnutu situaciju. Jer, srpski narod niko na silu ne može povući u nezavisnu državu Hrvatsku, niti je on spreman da dozvoli ponavljanje istorije i ratnog genocida." Aktuelni potpredsjednik Predsjedništva SFRJ smatra i da će neminovno biti stvorena nova Jugoslavija, ali "ono što je bitnije i što kod mene izaziva najveću zebnju, to je pitanje da li ćemo tu novu, preuređenu Jugoslaviju stvoriti na miran način - zašto se sada zalažemo - ili će ona biti rezultat ratnog sukoba, od čega strahujem."¹⁹

---

¹⁸ "Pobjeda", br. 9226, 09.08.1991, "Dogovor Evropu gradi" (J.Stamatović), str. 5.

¹⁹ "Pobjeda", br. 9227, 10.08.1991, "Dijalogom do mira" (Š.Vuković), str. 4-5.

U ovom intervjuu dr B.Kostić se pozabavio i pozicijom Crne Gore u postojećoj državno-političkoj krizi. Polazeći od sopstvenih historijskih saznanja, on je izrekao veoma indikativnu konstataciju, a to je da su se granice Crne Gore uvijek branile daleko od njenih granica ! Da nije bilo tako, veli on, teško da bi uopšte Crna Gora i postojala kao država. Dakle, evo šta je rekao dr Kostić, nekoliko nedjelja prije početka “dubrovačke operacije” (objavljeno u antrfileu): “A kada je o nama u Crnoj Gori riječ, ja sam već bio u prilici da kažem da Crna Gora u svojoj dugoj historiji i svim dramatičnim okolnostima u kojima se nalazila, nikada nije postavljala međe na svojim granicama, znajući da se granica Crne Gore nikada ne brani na samoj granici. Da smo se tako ponašali u prošlosti, mi bismo se, možda - ako bi se uopšte očuvali kao državna zajednica - sveli na četiri nahije Stare Crne Gore. Ponavljam, ako bi se uopšte, očuvali kao državna zajednica.”²⁰

Svoj doprinos raspravama o aktuelnim političkim dešavanjima davali su, kako je to i uobičajeno, i brojni čitaoci “Pobjede”. Zahvaljujući razumijevanju “Pobjede”, oni su reagovali i na neke pojave “antipatriotizma” u Crnoj Gori, dijeleći etikete i optužbe za izdaju. Već u prvom avgustovskom broju jedan čitalac poručuje: “JNA ima ustavnu i moralnu obavezu da uništi svako jezgro retrogradnih fašisoidnih organizacija u Jugoslaviji, koje su kao takve zabranjene i poveljom Ujedinjenih nacija. Snage progresa i društvenog napretka, težeći ljudskim slobodama i socijalnoj pravdi, moraju se organizovati i preći u ofanzivu.”²¹ Sličnim tonom javnosti se obratilo i Društvo crnogorsko-ruskog prijateljstva, koje u saopštenju pod naslovom “Budimo jedinstveni”, “diže svoj glas za spasavanje jugoslovenske državne i narodne zajednice, ali jugoslovenske državne zajednice u kojoj će biti samo oni koji to žele.”²² Nekoliko dana kasnije objavljen je tekst u kojemu se, na osnovu određene

---

²⁰ Isto, str. 4.

²¹ “Pobjeda”, br. 9218, 01.08.1991, “Pluralizam ne znači rat” (J.Pavićević), str. 2.

²² Isto, “Budimo jedinstveni”, str. 2.

“istorijske” argumentacije, tvrdi da su Hrvati, u stvari, odrođeni Srbi.²³ Tu je i “Pismo majke Crnogorke”, koja poručuje hrvatskim majkama da “Mi Crnogorke, možemo samo uz svoje sinove na ratišta, ali nikada naše majke nijesu borce vodile sa ratišta...”²⁴ Dan kasnije objavljen je u “Tribini čitalaca” i opširan predlog Memoranduma Vlade Crne Gore vladama evropskih država. Čitalac koji je napisao ovaj Memorandum poručuje velikim silama da ne pomažu neprijatelje srpskog naroda, i da ukoliko tako nastave, ne krive Srbe za novi svjetski rat.²⁵ Nakon ovog predloga, sledeći čitalac uputio je poruku najistaknutijim članovima Liberalnog saveza Crne Gore: “Dalje jezik i ruke od Cetinja, mitropolije i našeg poštovanog vladike, jer ćete ostati bez jezika i bez ruku... Tvrdu vam vjeru dajem da je vašem teroru nad građanima Cetinja došao kraj i ogromna većina cetinjskog naroda znaće šta da uradi. A vi samo i dalje služite “lijepoj vašoj” i “lijepoj njihovoj”.”²⁶

Početkom avgusta nekolicina čitalaca “Pobjede” reagovala je na odluku don Branka Sbutega, katoličkog sveštenika iz Kotora, da na jednoj crkvenoj svečanosti zabrani isticanje jugoslovenske i crnogorske zastave. Najprije je čitalac iz Tivta javno upitao don Sbutegu da li bi u Hrvatskoj mogao da zabrani upotrebu šahovnice, a zatim je jedan nepotpisani čitalac napisao čitav esej o genezi ustaškog pokreta u Hrvata i vjekovnim prozelitskim namjerama Vatikana prema pravoslavlju.²⁷ Nakon njih oglasio se i jedan Kotoranin koji je djelovanje don Sbutega i čitave katoličke crkve u Crnoj Gori povezo sa djelovanjem Liberalnog saveza. Evo nekih njegovih zapažanja i podataka, na kojima bi mu pozavidjeli i operativci Službe državne bezbjednosti: “Don Branko Sbutega je inspirator cjelokupnog djelovanja Liberalnog saveza Crne Gore, a to su iracionalno antisrpstvo, potiskivanje pravoslavlja i ćirilice u Crnoj Gori, kao atributa srpstva, sofisticiranje o porijeklu Crnogoraca i stvaranje paralelnih istorija... U župnom uredu don Branka Sbutega,

²³ “Pobjeda”, br. 9223, 06.08.1991, “Zar zaboravismo Franju Račkog ?” (S.Kalezić), str. 2.

²⁴ “Pobjeda”, br. 9224, 07.08.1991, “Pismo majke Crnogorke”, str. 2.

²⁵ “Pobjeda”, br. 9225, “Naša nesreća je i vaša nesreća” (V.Rajković), str. 2.

²⁶ “Pobjeda”, br. 9227, 10.08.1991, “Dalje ruke od Cetinja” (R.Stanišić), str. 2.

²⁷ “Pobjeda”, br. 9218, 01.08.1991, “Par pitanja g. Branku Zbutegi” (M.Nikolić), str. 2;
“Pobjeda”, br. 9220, 03.08.1991, “Svjesno i namjerno”, str. 2.

pri crkvi Svete Stasije, u Dobroti, gotovo svakodnevni gosti su izvjesni Đorđije Radonjić, novinar lista "Liberal" i saradnik "Monitora" i bivšeg "Krug", kao i čelnici Liberalnog saveza iz Kotora. Česti su dolasci čelnika Liberalnog saveza Crne Gore iz Cetinja, što se može vidjeti i po regionalnim oznakama parkiranih vozila... Skoro svi punoljetni Bokelji - Hrvati imaju dozvole za nošenje oružja, svi su odjednom postali lovci. Broj katoličkih sveštenika i časnih sestara, stacioniranih u Kotoru, enormno je veliki u odnosu na procentualni broj stanovnika hrvatske nacionalnosti. Samo u kotorskoj Biskupiji ima više katoličkih sveštenika nego što u cijeloj Crnoj Gori ima pravoslavnih. Pojedinačan, jedan za drugim, dolazak sedam katoličkih sveštenika, u razmaku od po tri minuta, u Kotor 11.jula u jutarnjim satima, i njihov ulazak u biskupski ordinarijat u Kotoru, misle - ostaće neprimjećen ako dođu odvojeno, jedan za drugim. O glasinama koje kruže u Kotoru, da kod izvjesnih pripadnika hrvatske nacionalnosti u Kotoru postoje spiskovi za klanje pravoslavnog življa baš kao i 1941.godine... Strukturu članstva Liberalnog saveza Crne Gore u Kotoru, gdje (je) dvije trećine članstva, od ukupno 250 članova, predstavljaju Hrvati..."²⁸ Dan kasnije, don B.Sbutega je opet bio predmet čitalačke pažnje. U podnaslovu pisma "Narodu ostavite narodno" čitalac iz Prčnja poručuje don Sbutegi: "Ako vam je stalo do šahovnice i do svetkovina na kojima ne može da se nosi crnogorska i jugoslovenska zastava, onda se selite tamo - ovdje mora biti onako kako je bilo vjekovima, ovdje je i Crna Gora u Jugoslavija."²⁹

Nakon nekolicine čitalaca, don Brankom Sbutegom i "genezom ustaštva u Boki Kotorskoj" pozabavio se i "Pobjedin" novinar, poznat, inače, kao "ratni izvještač". Njegov intervju sa don B.Sbutegom, naslovljen "Hrvat sam, tim se dičim", najavljen je na prvoj strani lista, kao i Sbutegina izjava da su vjerski pritisci u Crnoj Gori uvijek dolazili od pravoslavaca.³⁰ Sjutradan, ovaj novinar se pozabavio "genezom ustaštva u Boki Kotorskoj". Bio je to tekst "Juče Maček - danas Ante", takođe najavljen na prvoj strani lista. U najavi je navedena i izjava jednog Bokelja koja glasi: "Stanovnici bokeljskih

²⁸ "Pobjeda", br. 9221, 04.08.1991, "Sveštenik i njegova pratnja" (R.Tomanović), str. 2.

²⁹ "Pobjeda", br. 9222, 05.08.1991, "Narodu ostavite narodno" (Z.Stipčić), str. 2.

³⁰ "Pobjeda", br. 9224, 07.08.1991, "Hrvat sam, tim se dičim" (J.Plamenac), str. 1.

mjesta u kojima je prije rata bila jaka Hrvatska seljačka stranka, koja je u svom javnom programu imala pripajanje Boke Hrvatskoj, i porodice koje su bile u ovoj stranci, danas su u - Reformskim snagama Crne Gore”.³¹

Zanimljivo, tih dana o Hrvatima je, u svojoj redovnoj kolumni u “Pobjedi”, razmišljao i generalni sekretar vladajuće partije - S.Marović. Predmet njegove pažnje bila je “istorijska prepoznatljivost” Hrvata i suština njihovih istorijskih i političkih stremljenja: “... Hrvatska istorija nije bila tako značajna za evropske narode. Ona se, zato, morala dodatno proizvoditi u glavama njenih militantnih nacionalista. Zarobljenost nepostojećim činjenicama i velikim iluzijama temelj je hrvatskog državnog prava. Pozivanje ili pristajanje na stranu dominaciju u hrvatskoj istoriji, nazivalo se i naziva “poviješću” njihove “nezavisne državnosti”. Hrvatska nacionalna politika dva puta je u novijoj istoriji bila na strani onih koje su Evropa i svijet porazili. I u jednom, i u drugom slučaju poraz je bio i temelj njihove jedine realne državnosti... Hrvatska nacionalna politika je u svom temelju imala i ima zahtjev za uništenje Srba na prostorima takozvanih “povijesnih teritorija”... O zločinima hrvatske nacionalne politike do skoro je bilo nedozvoljeno govoriti. Bio je to ideološki tabu. Zabranjeno sjećanje. Danas se hrvatska nacionalna politika ponovo pokrenula. Došla je, kao i ranije, sa oružjem, crnim uniformama i klanjem nedužnih. Srbi su to zapamtili i zato su bili spremni da je razumiju prije ostalih i da na nju odgovore odbranom. Toliku agresivnost hrvatske nacionalne politike moguće je objasniti na način koji tu politiku i trećim razlogom vezuje za njemačke kolektivne projekcije. Osjećanje kolektivne obezvrijeđenosti koje je nastalo poslije poraza i koje se moglo nositi cijelog života, proizvodilo je posebnu psihologiju masa u ovim kolektivima. Takva masa ne zaboravlja svoje obezvrjeđivanje. Po pravilu, ona nastoji da pronađe nešto bezvrjednije. Potrebno je nekoga poraziti da bi se oni mogli

---

³¹ “Pobjeda”, br. 9225, 08.08.1991, “Juče Maček - danas Ante” (J.Plamenac), str. 1.

prezirati kao što su prezirali njih... Danas u Hrvatskoj većina Hrvata ne osporava Tuđmana. Oni su snaga te politike.”³²

Da je generalni sekretar DPS-a bio u pravu i da je dobro prozreo namjere hrvatskog vrhovništva, ubrzo su potvrdili specijalni izvještaji “Pobjede” iz Krajine i Slavonije. Naime, već sutradan, objavljen je još jedan, neobično “precizan” izvještaj iz Knina, koji ukazuje na vjerolomni karakter Hrvata i na širok spektar njihovih nevaljalstava. Izvještaj je naslovljen - “S mirisom baruta”, dok se u podnaslovu sasvim “jasno” kaže: “Niko nikome ne može potvrditi da li ovdje vlada oružani sukob, ili primirje. Ratuje se i priviđa mir”. Odmah nakon što su (vjerovatno) shvatili da “niko nikome” ne može ništa potvrditi, i da se ratuje i “priviđa mir” (?!), čitaoci “Pobjede” na početku izvještaja, “iz prve ruke”, doznaju da je situacija alarmantna, da se puca, da su četvorica hrvatskih vojnika uhvaćena na specijalnom zadatku, i da su od naoružanja imali pištolje, automate i, dakako, oružje za posebne namjene. I čim su se nakon ovih informacija radoznali čitaoci upitali šta se to dešava u SAO Krajini, izvještaj “Pobjede” otkriva: “U SAO Krajini dešavaju se čudne stvari. Iz Republike Hrvatske ovamo šalju “otrovne strijele”, odavde im šalju ništa manje otrovne. Vodi se teški rat, bez zrna baruta, ali sa itekako ubojitim oružjem. Opštinska organizacija Crvenog krsta Knina uputila je danas Crvenom krstu Jugoslavije dopis u kojem se protestuje, kako se naglašava protiv sramne odluke ovog organa Hrvatske...” O čemu se, zapravo, ovdje radi? Koje su “čudne stvari” u pitanju, koje su to “otrovne strijele”, kakav je to “teški rat bez zrna baruta”, koje je to “ubojito oružje”? I onda, iznenada, nakon svih ovih besmislica, nekakav protest zbog neke “sramne odluke” nekog “organa” Hrvatske. To se zove enigmatsko novinarstvo, koje je na stranicama “Pobjede, očigledno, dovedeno do savršenstva. No, oni koji nijesu ljubitelji ove vrste “enigmatike” mogli su iz citiranog izvještaja, ipak, “pouzđano” saznati: “Odavde, nažalost, nema umirujućih vijesti... Sudeći prema informacijama sa terena, u ovim danima između rata i

---

³² “Pobjeda”, br. 9229, 12.08.1991, “Veze” (S.Marović), str. 5.

mira, vlada, ipak, kakvo-takvo primirje. Puškaranja ima i na jednoj i na drugoj strani, a tako je protekla i prošla noć.”³³

I u Slavoniji je bio “Prst na obaraču”: “Za braniocce srpskih sela u istočnoj Slavoniji, ni danas, mada se ne puca, nema mira. Ustašama, kažu, nikada ne možeš vjerovati, moraš da budeš oprezan. Stanje je, uostalom, ratno. Gledamo se preko nišana, a obarači mogu da budu svakog časa potegnuti.”³⁴ Međutim, u Pakracu se i te kako pucalo. Neko je na grad ispaljivao minobacačke granate, a novinar, budući da se informiše samo preko zvaničnih institucija, ništa preciznije nije mogao saznati: “Ko na koga i zašto puca, nijesmo uspjeli saznati, jer ni jedna službena institucija u gradu ne radi.”³⁵ No, ovaj je rijetki profesionalac uspio saznati gdje su padale mine, pa zato navodi nazive ulica, zgrade i djelove pruge koji su oštećeni, a brojao je, do jednog vremena, i ispaljene granate. A ko je ispalio sve te granate, to, kao što smo citirali, nije uspio saznati. Shodno njegovoj logici, nije isključeno da su vojne formacije one strane koja “drži” Pakrac pucale na sopstvene položaje.

Nekoliko dana kasnije, reporteri “Pobjede” iz Krajine šalju uznemirujuće vijesti: “I dok Tuđman uporno i istovremeno prijeti i apeluje za mir, vrhovništvo neprekidno koncentriše jake snage hrvatskih bojovnika i bjelosvjetskih plaćenika po graničnim djelovima SAO Krajine. Iz pouzdanih izvora saznajemo da je sinoć u obližnju Vrliku, udaljenu 20 kilometara od Knina, stiglo tri hiljade pripadnika MUP-a i Zbora narodne garde. Saznali smo, takođe, da jedan broj ovih bojovnika oko glave veže crne trake. Da li su to zastrašujući efekti ili neka nova obilježja Tuđmanovih jurišnika, nije poznato...”

³⁶ I, dan kasnije, na prvoj strani “Pobjede” veliki naslov - “Ustaše napale u zoru”, dok se u podnaslovu ovog izvještaja iz Krajine kaže: “Napad počeo u šest časova u rejonu sela Lelasi i

---

³³ “Pobjeda”, br. 9230, 13.08.1991, “S mirisom baruta” (V.Radusinović), str. 4.

³⁴ “Pobjeda”, br. 9236, 19.08.1991, “Prst na obaraču” (M.Vico), str. 4.

³⁵ “Pobjeda”, br. 9237, 20.08.1991, “Pucnjava još traje” (Tanjug), str. 3.

³⁶ “Pobjeda”, br. 9241, 24.08.1991, “Tuđman još prijeti” (M.Drašković/V.Radusinović), str. 4.

Vrlika. JNA žestoko uzvratila, a u njenim redovima nije bilo gubitaka. Pripadnici takozvane garde minirali prilazne puteve hrvatskom selu Kijevo. Krajiška milicija pomaže srpskom živilju u Cviljanima i Cetini. Zarobljeno pedeset civila u Otišiću. Oko 15 hiljada hrvatskih bojovnika oko Knina. Dolazi noć koja miriše na krv”.³⁷

Kao glavnog krivca za eskalaciju sukoba u Hrvatskoj, dr B.Kostić, potpredjednik Predsjedništva SFRJ, optužio je hrvatsku vlast. Hrvatska vlast je, kako tvrdi dr Kostić, “svjesno narušila odluku o prekidu vatre i krenula u široku ofanzivu na čitavom kriznom području”. Takođe, ona je izvršila agresiju na JNA.³⁸ Iz istog broja “Pobjede” možemo saznati da je hrvatska agresija na JNA počela prilično neuspješno, budući da su jedinice JNA uzvraćajući na napade oslobodile (!) hrvatsko selo Kijevo, a zatim krenule u pravcu sela Vrlike.³⁹

Dan kasnije, izvještači “Pobjede” su javili da su pripadnici JNA oslobodili, ovoga puta, srpsko selo Otišići, koje se četiri dana nalazilo u blokadi snaga MUP-a Republike Hrvatske. U selu vlada prava pustoš, navode reporteri “Pobjede”, ali civilnih žrtava nema.⁴⁰ Međutim, samo dan ranije “Pobjedini” reporteri alarmantno saopštavaju: “U Otišiću je situacija veoma teška. Ovo srpsko selo je odsječeno od svijeta, ali saznajemo da su ovdje mupovci i gardisti napravili pravi masakr.”⁴¹ Dakle, kao što se može zaključiti - masakra nije bilo. A ni demantija !

Tih dana na prvoj strani “Pobjede” udarni izvještaji bili su oni sa tzv. kriznih područja. Naslovi tih izvještaja su: “Bjesni rat”, “Rat se širi”, “Borbe u Vukovaru”, “Varljivo zatišje”. U podnaslovima ovih izvještaja isticale su se vijesti da se žestoki sukobi vode u SAO Krajini, Vukovaru, Istočnoj Slavoniji, da je u Hrvatskoj

---

³⁷ “Pobjeda”, br. 9243, 26.08.1991, “Ustaše napale u zoru” (M.Drašković/M.Grozdanović), str. 1.

³⁸ “Pobjeda”, br. 9244, 27.08.1991, “Agresija na JNA”, str. 1.

³⁹ Isto, “Kijevo palo” (M.Drašković/D.Grozdanović), str. 4.

⁴⁰ “Pobjeda”, br. 9245, 28.08.1991, “Ustaše ostavile pustoš” (D.Br./M.D.), str. 20.

⁴¹ “Pobjeda”, br. 9244, 27.08.1991, “Kijevo palo” (M.Drašković/D.Grozdanović), str. 4.

najavljena opšta mobilizacija, da se Vukovar nalazi u okruženju i da je za očekivati da se sukobi prošire.⁴² “Pobjedini” reporteri javljali su tih posljednjih dana avgusta i o izvanrednim uspjesima jedinica JNA i snaga krajiških Srba u borbi protiv “Tuđmanovih jurišlja”, javili su i o bezglavom bježanju hrvatskih snaga sa bojišta i, uopšte, o totalnom porazu hrvatskih jedinica.⁴³ Ponesen oduševljenjem, reporter “Pobjede” iz Istočne Slavonije tvrdi: “Kada će pasti Vukovar, sada je pitanje ne dana, već sata. Danima je opkoljen, svi su spremni za odlučujući napad, čeka se samo komanda.”⁴⁴

U vrijeme ovih ratnih sukoba, u “Pobjedi” je na četvrtini strane, odmah ispod redovne kolumne generalnog sekretara DPS-a, objavljena i molitva za opozicione listove - “Monitor” i “Liberal”. Molitva je naslovljena sa - “Gospode, pomiluj ih !”, dok se u podnaslovu navodi: “Monitoru i Liberalu i inima koji pišu - onako kako pišu - o Crnoj Gori”. Ova poduža molitva za navedene “nepomenike” završava riječima: “Blagoslovi neprijatelje moje, Gospode. I ja ih blagosiljam i ne kunem. Amin.”⁴⁵

---

⁴² “Pobjeda”, br. 9244, 27.08.1991, “Bjesni rat”; “Pobjeda”, br. 9245, 28.08.1991, “Rat se širi”; “Pobjeda”, br. 9246, 29.08.1991, “Borbe u Vukovaru”; “Pobjeda”, br. 9247, 30.08.1991, “Varljivo zatišje”.

⁴³ “Pobjeda”, br. 9246, 29.08.1991, “Tuđmanove jurišlje u paničnom bjekstvu” (M.Drašković/D.Grozdanović), str. 4; “Pobjeda”, br. 9247, 30.08.1991, “JNA zatvara krug” (D.Grozdanović/M.Drašković), str. 4.

⁴⁴ “Pobjeda”, br. 9248, 31.08.1991, “Čeka se komanda” (J.Plamenac), str. 5.

⁴⁵ “Pobjeda”, br. 9243, 26.08.1991, “Gospode, pomiluj ih !” (U.R.), str. 5.